

Quan niệm về dạy học tiếng Anh hiệu quả của sinh viên Trường Đại học Vinh

Lê Thị Tuyết Hạnh¹, Nguyễn Lê Hoài Thu²

¹ Email: hanhfran@gmail.com

² Email: nguyenhoaitu@gmail.com

Trường Đại học Vinh
182 Lê Duẩn, thành phố Vinh,
tỉnh Nghệ An, Việt Nam

TÓM TẮT: Việc dạy học tiếng Anh hiệu quả đang là một trong những vấn đề thu hút sự quan tâm của các nhà phương pháp dạy học Ngoại ngữ. Nghiên cứu này được thực hiện nhằm mục đích tìm hiểu quan niệm về dạy học tiếng Anh hiệu quả của sinh viên đang học tiếng Anh không chuyên tại Trường Đại học Vinh. 190 sinh viên cùng tham gia vào khảo sát và phỏng vấn. Kết quả nghiên cứu cho thấy, sinh viên cho rằng việc tổ chức và thiết kế các hoạt động dạy học và đánh giá đóng vai trò quan trọng nhất trong việc dạy tiếng Anh hiệu quả. Bên cạnh đó, môi trường học và các thuộc tính của giảng viên cũng góp phần rất quan trọng trong việc xác định tính hiệu quả của việc giảng dạy. Trên cơ sở những kết quả đã tìm ra, bài báo đưa ra một số đề xuất giáo dục nhằm cải thiện tính hiệu quả trong dạy học tiếng Anh tại các trường đại học hiện nay.

TỪ KHÓA: Dạy học hiệu quả; dạy học tiếng Anh hiệu quả; quan niệm; giảng viên; sinh viên đại học; Đại học Vinh.

→ Nhận bài 10/11/2019 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 21/12/2019 → Duyệt đăng 25/12/2019.

1. Đặt vấn đề

Ngày nay, tiếng Anh là một ngôn ngữ toàn cầu và là môn học rất quan trọng, bắt buộc đối với tất cả học sinh các cấp và các sinh viên (SV) đại học (ĐH), cao đẳng. Tuy nhiên, kết quả học tiếng Anh ở các trường phổ thông tại Việt Nam được xem là không hiệu quả (Nguyễn Thị Phương Thảo et al, 2018). Thực trạng này có thể dẫn tới việc SV sẽ không đạt được mục tiêu học ngoại ngữ của mình trong trường ĐH (SV phải đạt trình độ tiếng Anh bậc 3, khung năng lực 6 bậc dành cho Việt Nam hoặc tương đương). Đối với cán bộ giảng dạy tiếng Anh tại Trường ĐH Vinh, một trong những vấn đề cấp thiết hiện nay là làm thế nào để dạy tiếng Anh hiệu quả để SV có thể đạt được kết quả như mong muốn cũng như đạt được yêu cầu của chương trình ĐH, cụ thể là đối với SV Trường ĐH Vinh. Những tiết học hiện nay được coi là hiệu quả chủ yếu được giảng viên ĐH Vinh dựa vào lý thuyết giảng dạy, kinh nghiệm và bài kiểm tra mà chưa thực sự quan tâm đến nhận định của người học. Dựa trên những yếu tố trên, nghiên cứu này được thực hiện nhằm tìm hiểu quan niệm về dạy học tiếng Anh hiệu quả của SV tại Trường ĐH Vinh, từ đó đưa ra những nhận định và đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả của việc dạy, học tiếng Anh tại Trường ĐH Vinh nói riêng và các trường ĐH ở Việt Nam nói chung.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm cơ bản

2.2.1. Dạy học hiệu quả

Có rất nhiều khái niệm khác nhau về việc dạy học hiệu quả. Trước những năm 1960, dạy học hiệu quả chủ yếu được xác định thông qua các thuộc tính của giảng viên như là về phẩm chất, giới tính, tuổi tác, kiến thức (Kyriacou, 2009). Nhưng những nghiên cứu bị lên án là chỉ nhìn khía

cạnh hiệu quả dựa vào thuộc tính của giảng viên mà quên đi những gì thật sự xảy ra trên lớp học. Sau những năm 60, nghiên cứu về lĩnh vực này bắt đầu thay đổi hướng nghiên cứu toàn diện hơn về những hoạt động, tương tác trong lớp học. Clave (1968) tin rằng việc dạy học hiệu quả có nghĩa là giáo viên có khả năng dạy các lớp học với quy mô nhỏ, ổn định và giáo viên có ít công việc liên quan đến sổ sách hoặc ít bị áp lực của cấp trên. Từ những năm 90 trở lại đây, những hoạt động lớp học hiệu quả được tập trung chú ý và từ đó tạo cơ sở để thành lập các chương trình đào tạo giảng viên. Theo quan điểm của Richards and Rogers (2001), việc dạy học hiệu quả không chỉ là việc giáo viên phải dạy tốt mà còn phải tạo ra môi trường có thể tạo điều kiện giảng dạy tốt. Ông cho rằng, dạy học hiệu quả phải bao gồm các yếu tố sau: yếu tố thể chế, yếu tố dạy học, yếu tố giáo viên và yếu tố người học. Trong khi đó, Centra (1993) lại nghĩ rằng, việc dạy học hiệu quả được coi là giáo dục tạo ra việc học tập có lợi và có mục đích cho học sinh bằng cách sử dụng các phương pháp thích hợp. Như vậy, dạy học hiệu quả trong nghiên cứu sẽ được xem xét dưới 3 yếu tố sau:

- *Yếu tố hoàn cảnh:* Là những yếu tố liên quan đến môi trường học có ít nhiều ảnh hưởng đến sự thành công của hoạt động học diễn ra trong đó.

- *Yếu tố quá trình:* Là những gì diễn ra trong lớp học, bao gồm những chiến thuật, hành động của cả người học và người dạy, các tính chất của các nhiệm vụ học tập và các hoạt động giảng dạy, các tương tác giữa những yếu tố này.

- *Yếu tố sản phẩm:* Là tất cả những yêu cầu đầu ra mà giảng viên mong muốn đạt được dựa trên những tiêu chuẩn và tiêu chí đánh giá đề ra để đánh giá tính hiệu quả của hoạt động giảng dạy của họ.

2.1.2. Dạy học tiếng Anh hiệu quả

Dựa vào những tính chất kể trên, dạy học tiếng Anh hiệu quả trong nghiên cứu này được hiểu như là việc dạy học của giảng viên được thực hiện trên lớp học, giúp người học đạt được mục đích của môn học.

2.2. Người tham gia nghiên cứu

Nghiên cứu được tiến hành với 190 SV đang học tiếng Anh tại Trường ĐH Vinh. Những SV này đều là SV năm thứ nhất, có độ tuổi từ 19 đến 21 tuổi. Các giảng viên tham gia phỏng vấn đều đã có kinh nghiệm giảng dạy từ 3 - 20 năm. Người trẻ tuổi nhất là 25 tuổi và người lớn tuổi nhất là 55 tuổi. Tất cả những người tham gia nghiên cứu đều được cung cấp thông tin về mục đích và nội dung nghiên cứu. Họ tình nguyện tham gia vào nghiên cứu này.

2.3. Công cụ nghiên cứu

2.3.1. Phỏng vấn nền

Nghiên cứu sử dụng dạng phỏng vấn bán tiêu chuẩn (semi-structured interview). Phỏng vấn được tiến hành thực hiện với 10 giảng viên, 10 SV tham gia trả lời phiếu khảo sát. Phỏng vấn này được thực hiện nhằm tìm hiểu sơ bộ những quan niệm của giảng viên và SV về việc dạy học hiệu quả, từ đó so sánh nội dung với phiếu khảo sát được lựa chọn từ những nghiên cứu trước đây để đảm bảo rằng không có sự khác biệt quá lớn trong các nhận định trong phiếu điều tra sẽ được sử dụng và quan niệm của người Việt Nam. Từ đó, xem những nhận định nào phù hợp nhất đối với tính chất nghiên cứu tại Việt Nam để bổ sung hoặc cắt bớt để phù hợp với mục đích nghiên cứu. Nội dung phỏng vấn nền tập trung tìm hiểu ý kiến của giảng viên và SV về:

- Vai trò của các thuộc tính của người dạy học đối với tính hiệu quả của việc dạy học.
- Tầm quan trọng của môi trường học (cơ sở vật chất, không gian, bạn học) đối với việc dạy học hiệu quả.
- Tầm quan trọng của các hoạt động dạy học được thực hiện trên lớp học.

Mỗi cuộc phỏng vấn kéo dài khoảng 15 phút. Người tham gia phỏng vấn được nhắc lại các nội dung mình trả lời vào cuối cuộc phỏng vấn để đảm bảo độ chính xác của thông tin được ghi chép.

2.3.2. Phiếu điều tra

Phiếu điều tra được xây dựng dựa trên sự kết hợp của các nghiên cứu liên quan (Brown, 2009; Khojastehmehr & Takrimi, 2009 and Shihab Jimaa, 2012). Phiếu điều tra gồm có 37 nhận định tập trung vào 3 yếu tố sau: Tổ chức của giảng viên; Tổ chức và hoạt động dạy học; Môi trường dạy học.

Những nhận định thuộc 3 nhóm này được phân tán bất kỳ trong bảng câu hỏi để người tham gia khảo sát nhận định khách quan hơn. Người tham gia khảo sát được yêu cầu hoàn thành phiếu điều tra trong khoảng thời gian 40 phút. Họ sẽ đánh giá về những nhận định về mức độ quan trọng của các nhận định đưa ra theo thang Likert từ 1 đến 5, 1

tương đương với “không hề quan trọng” và 5 tương đương với “rất quan trọng”. Độ tin cậy của bảng câu hỏi là 7.44. Theo Hoàng Trọng và Chu Nguyễn Mộng Ngọc (2005), với chỉ số này thì bộ câu hỏi có thể sử dụng được.

2.3.3. Phỏng vấn sâu

Hình thức phỏng vấn sâu được tiến hành sau khi các số liệu từ phỏng vấn nền và phiếu khảo sát được thu thập và xử lý. Những cuộc phỏng vấn này được tiến hành qua điện thoại hoặc qua tin nhắn của mạng xã hội: Facebook và Zalo (được cung cấp trong phiếu điều tra). Các câu hỏi trong phỏng vấn sâu được thực hiện nhằm làm sáng tỏ các vấn đề nổi cộm hoặc chưa rõ ràng trong số liệu của phiếu điều tra và ngữ liệu phỏng vấn nền trước đây. Có 20 SV tham gia vòng phỏng vấn này. Mỗi cuộc phỏng vấn kéo dài từ 10 đến 15 phút. Cũng như với phỏng vấn nền, người tham gia được yêu cầu xem lại các nội dung ghi chép để khẳng định tính chính xác của thông tin.

2.4. Kết quả nghiên cứu

Để trả lời câu hỏi về quan niệm của SV đối với việc dạy tiếng Anh hiệu quả, nghiên cứu đã thu thập phiếu điều tra từ 190 SV và lấy ngữ liệu phỏng vấn sâu của 20 SV. Kết quả từ phiếu điều tra được tổng hợp trong bảng sau (xem Bảng 1):

Bảng 1: Quan niệm của SV về các yếu tố ảnh hưởng đến dạy học tiếng Anh hiệu quả

	Mean	Standard Deviation
1. Tổ chức dạy học và đánh giá	4.51	0.74
2. Các tố chất của giảng viên	4.47	0.74
3. Môi trường học tập	4.49	0.78

Nhìn vào Bảng 1, ta có thể thấy rằng, theo quan niệm của các SV tham gia khảo sát, cả 3 yếu tố có vai trò rất quan trọng đối việc dạy tiếng Anh hiệu quả, với điểm trung bình đều trên thang 4 (rất quan trọng). Việc tổ chức dạy học đánh giá được xem là quan trọng nhất với điểm trung bình là 4.51, môi trường học tập được đánh giá có tầm quan trọng thứ hai với điểm trung bình cộng là 4.49. Các tố chất của giảng viên có số điểm thấp nhất trong 3 yếu tố, với điểm trung bình cộng là 4.47. Những phần tiếp theo sẽ phân tích kỹ hơn về cả 3 yếu tố này.

2.4.1. Tầm quan trọng của cách tổ chức dạy học và đánh giá trên lớp học với việc dạy học tiếng Anh hiệu quả

Sau khi thu thập và phân tích số liệu khảo sát từ 190 SV, kết quả khảo sát cho yếu tố “hoạt động dạy học và đánh giá trên lớp học” được thể hiện qua Bảng 2.

Điểm trung bình cao nhất được người tham gia khảo sát dành cho nhận định 7: mục tiêu khóa học được giới thiệu ngay từ buổi đầu, với điểm trung bình cộng là 4.82. Điều này cũng chứng tỏ rằng người học một môn học có hiệu quả là môn học phải được cung cấp mục tiêu rõ ràng ngay từ

Bảng 2: Kết quả số liệu khảo sát của yếu tố hoạt động dạy học và đánh giá trên lớp học

	Mean	Standard Deviation
Giảng viên giới thiệu mục tiêu khóa học ngay từ buổi đầu	4.82	0.6
Các dạng bài tập có tính chất củng cố và hoàn thiện mục tiêu học tập	4.72	0.54
Người học được khuyến khích làm việc nhóm	4.71	0.63
Bài dạy được chuẩn bị kĩ càng và giải thích bài học một cách cẩn thận	4.69	0.57
Các hoạt động dạy học được thực hiện trong thời gian cho phép	4.69	0.69
Người học được khuyến khích chia sẻ ý kiến cá nhân	4.69	0.58
Người học được khuyến khích tham gia thảo luận	4.68	0.59
Cách thức kiểm tra, đánh giá đảm bảo sự công bằng	4.62	0.7
Người học học được nhiều về từ vựng tiếng Anh	4.53	0.73
Các bài tập phải phù hợp để có thể đánh giá được môn học	4.48	0.77
Đề thi rõ ràng và phù hợp với nội dung của khóa học	4.41	0.92
Bài giảng của giảng viên giúp người học ghi chép dễ dàng	4.4	0.83
Người học học được nhiều về tiếng Anh giao tiếp	4.34	0.75
Học nhóm giúp người học đạt được mục tiêu học tập	4.33	0.88
Các bài kiểm tra giúp người học đạt được mục tiêu học tập	4.31	0.84
Tình hình hiện tại của việc dạy và học tiếng Anh được giới thiệu	4.16	1.01
Có phản hồi sau các bài đánh giá	4.07	0.97

đầu. Theo quy định của Trường ĐH Vinh, tất cả các giảng viên phải giới thiệu mục đích môn học và đề cương chi tiết môn học đến tất cả SV vào buổi học đầu tiên. Việc nói rõ mục tiêu môn học như thế có thể giúp cho người học định hướng được đầu ra của mình cũng như giúp họ đánh giá được hiệu quả trong giảng dạy của giảng viên. Kết quả từ phỏng vấn sâu đã chỉ rằng, SV cần được giải thích rõ ràng hơn nữa về các mục tiêu đó chứ không đơn giản chỉ là cung cấp trong đề cương chi tiết.

Yếu tố được xem là quan trọng nhất trong việc tổ chức dạy học và đánh giá là *người học được khuyến khích chia sẻ ý kiến cá nhân* trong các hoạt động và làm việc nhóm, với điểm số trung bình lần lượt là 4.72 và 4.69. Chia sẻ trong các cuộc phỏng vấn cho thấy các hoạt động nhóm đã ít nhiều được triển khai trong các lớp học tiếng Anh và đã gây hứng thú trong học tập cho các em. Tuy nhiên, vì số lượng và thời gian hạn chế nên việc để tất cả các SV có thể nói lên ý kiến, trình bày sản phẩm của mình còn chưa được trọn vẹn. Chính vì vậy, SV vẫn luôn mong muốn có thêm cơ hội để được phát biểu ý kiến. SV cũng coi trọng những hoạt động dạy học được chuẩn bị kĩ lưỡng và tiến hành trong đúng thời gian quy định. Đúng thời gian quy định được SV làm rõ trong các cuộc phỏng vấn sâu là không bớt giờ cũng như không dạy quá giờ quy định. Việc bớt giờ hay dạy thêm giờ đều bị phản ánh là người dạy thiếu khả năng kiểm soát thời gian và tốc độ bài học. Bên cạnh đó, việc giới thiệu

tình hình học tiếng Anh trong lớp học có số điểm trung bình cộng thấp nhất là 4.16, tuy nhiên độ lệch chuẩn (SD) ở câu hỏi này là 1.01 chứng tỏ rằng câu trả lời không đồng nhất giữa những người tham gia khảo sát. Người học cũng khẳng định về việc nói về tình hình học tiếng Anh hiện tại là không quan trọng, thay vào đó có thể hướng dẫn phương pháp học tiếng Anh hiệu quả cũng như cung cấp một số nguồn học tiếng Anh thú vị lại rất được SV đề xuất.

Đối với việc kiểm tra đánh giá, sự công bằng trong cách thức đánh giá của môn học được đề cao với điểm trung bình 4.62, trong khi đó cách đánh giá nhằm đạt được mục tiêu học tập chỉ đứng ở vị trí thứ 3 với điểm trung bình là 4.31. Một trong những kết quả gây ngạc nhiên là tiêu chí “Phản hồi bài kiểm tra” lại không được xem là quan trọng hơn các yếu tố đánh giá khác, với số điểm trung bình cộng thấp nhất trong nhóm này, mean = 4.07. Qua phỏng vấn sâu, sự bất thường này được làm sáng tỏ với hai lí do sau: 1/ Sau khi kết thúc bài kiểm tra, SV thường cảm thấy đã hoàn thành nhiệm vụ, khi được phản hồi, họ chủ yếu quan tâm đến điểm số mà thôi; 2/ Giảng viên thường đưa ra phản hồi chủ yếu qua việc chữa bài kiểm tra nên cũng không gây hứng thú cho họ. Chính vì vậy, điểm số không cao như những đánh giá khác nhưng cũng đạt ở mức rất quan trọng. Bên cạnh đó, tuy số liệu điều tra cho thấy sự coi trọng về đánh giá công bằng trong giảng dạy, nhưng trong các cuộc phỏng vấn, người tham gia đều nhất mạnh về việc đạt mục tiêu của

Bảng 3: Kết quả số liệu khảo sát về thuộc tính giảng viên

	Mean	Standard Deviation
Giảng viên nhiệt tình giảng dạy	4.91	0.36
Giảng viên giải thích và giúp giải quyết các vấn đề trong bài giảng	4.88	0.43
Giảng viên quan tâm đến người học và kết quả học tập của họ	4.72	0.63
Giảng viên hài hước	4.67	0.57
Giảng viên thân thiện	4.67	0.57
Cách trình bày bài giảng giúp người học hứng thú với bài học	4.63	0.68
Giảng viên khuyến khích người học đặt câu hỏi	4.63	0.67
Giảng viên xử lý kỉ luật người học công bằng	4.58	0.69
Giảng viên sẵn sàng giúp đỡ người học trong và ngoài giờ hành chính	4.45	0.92
Giảng viên bắt đầu và kết thúc bài dạy đúng giờ	4.42	0.77
Giảng viên nhận biết được SV nào không hiểu và ôn lại nếu cần thiết	4.41	0.93
Giảng viên khuyến khích tư duy phản biện và tự học	4.34	0.88
Giảng viên đặt câu hỏi khai thác tư duy ở cấp độ cao hơn	3.96	0.85
Giảng viên nghiêm khắc	3.56	1.3

khóa học, tuy nhiên mục tiêu ở đây theo họ lại được hiểu là bài kiểm tra giữa kì và cuối kì. Nói tóm lại, các cách thức tổ chức dạy học cũng như những hoạt động dạy học được xem như những yếu tố đóng vai trò rất quan trọng trong việc dạy học tiếng Anh hiệu quả.

2.4.2. Tầm quan trọng của thuộc tính giảng viên với việc dạy học tiếng Anh hiệu quả

Thuộc tính giảng viên được đưa vào phiếu điều tra khá phong phú. Phân tích số liệu qua phần mềm SPSS cho ta thấy kết quả như bảng sau:

Đối với tố chất của giảng viên, sự nhiệt tình trong giảng dạy được xem như yếu tố quan trọng nhất trong đánh giá của những SV tham gia cả trong phiếu điều tra lẫn phỏng vấn sâu. Có 92% SV tham gia chọn thang 5 (tuyệt đối quan trọng) và hơn 5% chọn thang 4 (rất quan trọng). Điểm trung bình cho yếu tố này là 4.91, cao nhất trong nhóm câu hỏi đưa ra. Ngữ liệu từ các cuộc phỏng vấn sự đồng nhất cao với thuộc tính này khi tất cả SV được hỏi đều nói cần một người giáo viên nhiệt tình giảng dạy trong quá trình dạy học. Sự nhiệt tình được SV làm rõ là sự giảng dạy hết mình, quan tâm giúp đỡ SV khi các em cần. Trong khi đó, tính nghiêm khắc lại không được xem là có vai trò quan trọng, với điểm trung bình cộng thấp nhất là 3.56. Tuy nhiên, sự không đồng nhất trong câu trả lời đối với phẩm chất này, chỉ có 27% chọn thang 5 và 11% chọn không hề quan trọng, với độ lệch chuẩn lên đến 1.03 đã được làm sáng tỏ qua các cuộc phỏng vấn sâu. Từ ngữ liệu phỏng vấn cho thấy, không phải tất cả những SV đánh giá tính hiệu quả của giáo viên phụ thuộc vào yếu tố nghiêm khắc của giáo viên đều là

những SV chăm chỉ học tập, sự nghiêm khắc có thể giúp họ tập trung và mang lại sự công bằng trong đánh giá, nhưng mặt khác có thể tạo ra sự căng thẳng trong việc học tiếng Anh của họ. Đó cũng là lí do vì sao sự rõ ràng, quan tâm, hài hước hay thân thiện đều là những phẩm chất được đánh giá cao ở một người giảng viên mang lại tính hiệu quả trong giảng dạy. Bên cạnh đó, một số SV khác lại mong giảng viên dễ tính hơn để được thoải mái trong học tập và không bị áp lực về điểm số. Một trong những điểm đáng lưu ý từ kết quả phiếu điều tra là việc giảng viên đặt câu hỏi khai thác tư duy ở cấp độ cao cũng không nhận được sự đồng tình của 2.1% SV trong khảo sát. Kết quả từ các cuộc phỏng vấn sâu đã chỉ ra rằng, một số em nghĩ dạy những vấn đề cơ bản và cần thiết cho bài học để người học hiểu được là đủ. Phần lớn các SV học tiếng Anh không chuyên ở Trường ĐH Vinh có năng lực ngôn ngữ còn rất hạn chế (Nguyễn Thị Phương Thảo et al, 2018), câu hỏi khai thác tư duy có thể chưa phù hợp với đối tượng này. SV S#3 chia sẻ như sau ‘Giảng viên cần dạy kĩ các phần trong bài dạy và phải thoải mái nhất trong quá trình dạy học’. Hoặc SV S#15 nói “Giảng viên cần phải thân thiện, thường xuyên trao đổi với SV về phương pháp học tập”. Nói tóm lại, tuy có một số sự khác biệt, nhưng quan niệm của SV đối với tầm trọng của tố chất của giảng viên khá đồng nhất.

2.4.3. Tầm quan trọng của môi trường học đối với tính hiệu quả trong dạy học tiếng Anh

Có thể nói, môi trường học đóng vai trò khá quan trọng trong việc quyết định tính hiệu quả trong giảng dạy, và điều này lại đặc biệt quan trọng đối với môn học tiếng Anh. Điều

đó cũng được minh chứng qua số liệu điều tra khi kết quả tổng của yếu tố này cao hơn tổng điểm của yếu tố “thuộc tính giảng viên”. Các số liệu cụ thể được thể hiện trong bảng sau (xem Bảng 4):

Bảng 4: Kết quả số liệu khảo sát về môi trường học tiếng Anh

Phòng học đủ rộng để có thể sắp xếp bàn ghế phù hợp với từng kĩ năng	4.68	0.69
Phòng học có đầy đủ trang thiết bị cần thiết	4.53	0.9
Lớp học được bố trí nơi môi trường yên tĩnh	4.53	0.67
Bàn ghế được thiết kế chuyên biệt dành cho việc học ngoại ngữ	4.37	0.96
Lớp học có số lượng SV từ 20-30	4.37	0.7
SV được bố trí ngồi xen kẽ giới tính và trình độ	4.32	0.84

Nhìn vào Bảng 4, ta có thể thấy rằng, theo quan niệm của người học tiếng Anh, môi trường trong lớp học góp một phần không nhỏ trong việc quyết định tính hiệu quả giảng dạy. Sự thông thoáng của lớp học và sự cần thiết trong di chuyển bàn ghế đối với mỗi nhiệm vụ học tập được xem là rất quan trọng, chiếm số điểm trung bình cao nhất, với điểm trung bình bằng 4.68. Trên thực tế, các lớp học tiếng Anh ở Trường ĐH Vinh đều giống với các lớp học khác, bàn ghế được sắp xếp theo hình thức truyền thống, nên việc di chuyển bàn ghế khá khó khăn khi có các hoạt động nhóm hay hoạt động cần di chuyển, nhất là đối với kĩ năng nói. Số điểm trung bình thấp nhất trong nhóm là việc bố trí người học ngồi xen kẽ giữa giới tính và trình độ. Hiện tại, SV thường được tự do lựa chọn chỗ ngồi nên các em thường ngồi theo nhóm quen biết, giảng viên ít khi can thiệp vào vị trí của người học. Tuy nhiên, khi trả lời phỏng vấn sâu cho câu hỏi: “Tại sao bạn lại muốn được xếp ngồi xen kẽ giới tính và trình độ người học?” câu trả lời của một trong những người được phỏng vấn là: “Em nghĩ việc ngồi xen kẽ giới tính trong những bài học nhóm sẽ thú vị hơn, vì có nam có nữ. Còn việc ngồi xen kẽ trình độ vì em mong muốn được học hỏi nhiều hơn từ bạn, nếu trong nhóm có người giỏi hơn thì sẽ là động lực cho các bạn khác học tốt hơn ạ”...

Số lượng SV trong mỗi lớp học cũng được đánh giá rất quan trọng đối với hiệu quả môn học, đặc biệt là đối với môn Ngoại ngữ. Hiện nay, mỗi lớp học tiếng Anh không chuyên tại Trường ĐH Vinh dao động từ 45-50 SV trên một lớp học. Với số lượng đông như vậy thì việc học một môn học giao tiếp rõ ràng không thể phát huy hiệu quả của nó. Chính vì vậy, người học đánh giá đặc điểm này cũng như các đặc điểm khác trong nhóm, đều ở thang rất quan trọng. Tóm lại, cơ sở vật chất, không gian và bạn học là những yếu tố được người học tham gia trong nghiên cứu xem như những yếu tố quan trọng quyết định sự hiệu quả trong giảng dạy.

3. Kết luận và kiến nghị

Mục đích của nghiên cứu này là nhằm tìm hiểu quan niệm về việc dạy học tiếng Anh hiệu quả của SV tại Trường ĐH Vinh. Kết quả nghiên cứu đã chỉ ra rằng, SV ở Trường ĐH Vinh đánh giá rất cao tầm quan trọng của các yếu tố chính ảnh hưởng đến tính hiệu quả trong giảng dạy tiếng Anh: cách tổ chức và hoạt động giảng dạy, tổ chức của giảng viên và môi trường học tập.

Kết quả nghiên cứu cho thấy rằng, SV đánh giá yếu tố tổ chức và thực hiện hoạt động dạy học đóng vai trò quan trọng nhất trong việc học tiếng Anh hiệu quả của họ. Một trong những ngầm định cho việc dạy và học tiếng Anh là giảng viên cần đầu tư hơn đến việc tổ chức lớp học và thiết kế hoạt động dạy học. Hơn nữa, các hoạt động dạy học cần được thiết kế cẩn thận, kĩ càng đồng thời tạo cơ hội để người học chia sẻ ý kiến cá nhân trong tham gia thảo luận. Tuy nhiên, với số lượng SV quá đông như hiện nay trong mỗi lớp học, việc để tất cả các em có thể chia sẻ ý kiến cá nhân thường xuyên là rất khó thực hiện. Chính vì vậy, các nhà quản lí giáo dục cần cân nhắc đến số lượng người học trong lớp học tiếng Anh để việc dạy học mang lại hiệu quả.

Môi trường học cũng được xem là rất quan trọng, có ảnh hưởng lớn đến tính hiệu quả của việc giảng dạy tiếng Anh. Kết quả này phù hợp với kết của nghiên cứu của Richard and Rogers (2001). Như vậy, việc đầu tư đến cơ sở vật chất trong các lớp học tiếng Anh cần được quan tâm vì đặc thù của môn học giao tiếp này. Bên cạnh đó, giảng viên cũng cần cân nhắc đến những nhu cầu người học trong việc lựa chọn nhóm để họ có thể cảm thấy có động lực và phát triển tối đa tính hiệu quả việc học của mình. Đã có rất nhiều nghiên cứu hướng dẫn thực hiện hiệu quả yếu tố này (Dibapile, 2012).

Cho đến nay, yếu tố người dạy, trong nghiên cứu này là các giảng viên ĐH, rất được các nghiên cứu quan tâm và cho rằng đó là điều kiện then chốt quyết định tính hiệu quả cả việc dạy học tiếng Anh (Stronge, 2007, Brown, 2009; Khojastehmehr and Takrimi, 2009; Shihab Jimaa, 2012). Tuy nhiên, kết quả của nghiên cứu này cho thấy, SV đánh giá yếu tố có với mức độ quan trọng thấp nhất trong 3 yếu tố đưa vào nghiên cứu, nhưng vẫn đạt ở mức độ ‘Rất quan trọng’. Tuy đánh giá của SV còn mang tính chủ quan nhưng ít nhiều cũng mang lại được ngầm định của người dạy. Đó là giảng viên cần nhiệt tình, quan tâm và thân thiện hơn với người học. Sự nghiêm khắc trong dạy học không phải lúc nào cũng mang lại hiệu quả trên lớp học. Việc tạo ra một mối quan hệ tốt giữa người học và người dạy cũng góp phần hỗ trợ sự thành công trong việc dạy và học (Creswell and Pott, 2018).

Nói tóm lại, để đạt được tính hiệu quả trong giảng dạy tiếng Anh cần phải tính đến rất nhiều yếu tố khác chứ không thể chỉ dựa vào đánh giá của người học. Tuy nhiên, đây cũng là một nguồn tham khảo đánh tin cậy khi “người học” trong các trường ĐH được xem như những khách hàng và việc dạy học cũng như là dịch vụ để đáp ứng nhu cầu của những “khách hàng” đó.

Tài liệu tham khảo

- [1] Centra, J.A. (1993). *Reflective Faculty Evaluation: Enhancing Teaching and Determining Faculty Effectiveness*. San Francisco: Jossey-Bass.
- [2] Chu Trong Hoàng and Nguyễn Mộng Ngọc (2005), *Phân tích nghiên cứu dữ liệu với SPSS*. NXB Hồng Đức
- [3] Clave, C. M., (1968), Barriers to effective teaching. *Journal of Negro Education*, 3(7), 34-45.
- [4] Kyriacou, C., (2009), *Effective teaching in schools: Theory and Practice* (3rd ed). Cheltenham, UK: Stanle Thornes Ltd.
- [5] Dibapile, W. T. S., (2012), *Teacher Efficacy and Classroom Management among Botswana Junior Secondary School Teachers*. Knoxville: University of Tennessee.
- [6] Khojastehmehr, R., & Takrimi, A., (2009), Characteristics of effective teachers: Perceptions of the English teachers. *Journal of Education and Psychology*, 3(2), 53-66.
- [7] Nguyễn Thị Lành, Phạm Thị Lương Giang, Nguyễn Thị Phương Thảo, (2018), Thực trạng năng lực tiếng Anh của sinh viên không chuyên ngữ tại Trường Đại học Vinh. *Tạp chí Giáo dục*, 436(2), 60-63.
- [8] Richards, J.C. & Rodgers, T.S., (2001), *Approaches and Methods in Language Teaching* (2nd ed). Cambridge: Cambridge University Press.
- [9] Scrivener, J. (2012). *Classroom management techniques: Cambridge handbook for language teachers*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- [10] Stronge, J. H. (2007). *Qualities of effective teachers* (2nded). Virginia, USA: ASCD.
- [11] ShihabJimaa. (2013). Students' Rating: Is it a Measure of an Effective Teaching or Best Gauge of Learning? *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 83, 30-34.

PERCEPTIONS OF EFL STUDENTS ON EFFECTIVE ENGLISH TEACHING AT VINH UNIVERSITY

Le Thi Tuyet Hanh¹, Nguyen Le Hoai Thu²

¹ Email: hanhfran@gmail.com
² Email: nguyenthehoaitu@gmail.com
 Vinh University
 182 Le Duan, Vinh city,
 Nghe An province, Vietnam

ABSTRACT: *Effective English teaching is one of the most concerns of ESOL educators and teachers. This study aims to investigate the perceptions of effective English teaching among EFL students at Vinh University. The study involved 190 non-English majored students in the survey and interviews. The findings show that students perceived English learning activities as the most important elements impacting the effectiveness of English teaching. Moreover, teaching contexts and teacher attributes are two more influential elements in students' assessment of effective teaching. From the findings, many educational implications are put forward in order to improve English teaching situation at universities in Vietnam.*

KEYWORDS: *Effective teaching; English effective teaching; perceptions; university lecturers and students; Vinh University.*